

De identiteit van het nieuwe bètavak

De laatste weken heb ik zes voorstellen voor het 'nieuwe bètavak' Wetenschap&Technologie op mijn scherm gehad. Het vak zou bestemd moeten zijn voor Natuur&Techniek- en Natuur&Gezondheid-leerlingen, het zou deficiënties biologie voor N&T-leerlingen dan wel natuurkunde voor N&G-leerlingen moeten opheffen, verloren uren ANW moeten compenseren, verdiepend moeten zijn, het basisvormingsvak techniek moeten opvolgen in de tweede fase, het vak zou zeer veel keuzeruimte moeten bieden voor leerlingen en docenten, en leerlingen een blik moeten bieden op een groot aantal bèta-/technische vervolgoopleidingen. Dat alles in talloze modules en alleen op schoolexamenniveau geëxamineerd. Kortom, alle ingrediënten zijn in de voorstellen aanwezig om het vak een onherkenbare identiteit te geven, op de lange baan te schuiven en een zachte dood te laten sterven. Dat zou naar mijn idee een slechte zaak zijn.

Laten we niet vergeten dat de eerste aanleiding voor het vak is gelegen in de afschaffing van de verdiepende deelvakken Natuurkunde 2, Scheikunde 2 en Wiskunde B2, alleen omdat deze kleine deelvakken (200 uur of minder) roostering lastig maken: alle vakken moeten nu circa

440 uur worden. Daarmee verdwijnen de verdiepende elementen van genoemde bètavakken uit de tweede fase, wordt leerlingen de mogelijkheid ontnomen zich op school inhoudelijk te oriënteren op N&T-studies en wordt het algemene uitstroomniveau van N&T-leerlingen fors verlaagd. Naar mijn mening moet het nieuwe vak in de eerste plaats verdiepend zijn voor leerlingen met een N&T-pakket.

ERVARINGEN GEBRUIKEN

Verder is er enige haast geboden. Vanuit het Ministerie van OC&W wordt gedacht aan een ontwikkelfase op slechts enkele scholen tot 2007 en daarna voorlopig alleen als keuzevak voor die scholen die dat willen, met als argument: de ontwikkeling van een nieuw vak kost veel tijd. Dit klopt als je van de grond af begint en een totaal nieuw vak ontwerpt. Dat moeten we dus niet gaan doen, want ik vrees dat dan op de meeste scholen verdieping in de bètavakken, wellicht voorgoed, verdwijnt. Er is op alle scholen heel veel ervaring met de onderwerpen die nu deel uitmaken van de programma's Natuurkunde 2, Scheikunde 2 en Wiskunde B2. Laat dat de basis zijn van waaruit we beginnen. Vervolgens hier en daar

stroomlijnen en de inhoud beter op elkaar afstemmen (vooral wiskunde en natuurkunde). De kern, zeg 50% van het vak moet centraal geëxamineerd worden om enige cohesie in het vak te brengen, het niveau te bewaken en herkenbaar te zijn voor de vervolgoopleidingen. Daarnaast zouden vooralsnog een beperkt aantal modules kunnen worden aangeboden die liggen op de grensvlakken van disciplines, zicht geven op soorten vervolgstudies en leerlingen ruimte bieden voor persoonlijke verdieping. Daarbij kunnen we handig gebruik maken van ontwikkelervaring van binnen- en buitenlandse projecten. De nieuwe modules kunnen op schoolexamens worden beoordeeld. Het aantal modules kan in de loop van de tijd verder groeien.

SNEL AAN DE SLAG

In augustus 2008 moet de zaak klaar zijn, wanneer de leerlingen van de nieuwe lichten naar 5 havo/vwo gaan. Dat betekent snel aan de slag: in vier jaar moet het kunnen als we het snel eens worden over de hoofdlijnen, niet teveel tegelijk willen en voldoende ontwikkelruimte krijgen.

HARRIE EIJKELHOF
LID NPN